

під Конотопом, але діяльність самого Вобана виникла не на голому місці, а спиралась на досвід цінного ряду попередніх поколінь французьких військових інженерів.

Так саме у Франції в ті часи виникла поговорка, що „атаковане місто – це взяте місто”. Тобто, ця поговорка підкреслювала саме пріоритет атаки на фортецю над її захистом. Тут у нас в Конотопі ця поговорка не знайшла підтвердження і це вказує на більший досвід захисту перед атакуючими.

Можливо хтось з наступного покоління краєзнавців знайде ім'я (чи імена) будівничих нашої фортеці, знайде і її детальний опис. Я ж намагався пояснити одну просту думку, що фортецю Конотоп будував хтось з європейців спираючись на той великий досвід такого будівництва, який був накопичений в Західній Європі. Тобто, на запитання, коли наш Конотоп став європейським містом, треба відповісти – від самого свого початку.

КОНОТОПСЬКА БИТВА 1659 Р. ОЧИМА СУЧАСНИХ КОНОТОПЦІВ

Волков С., Несмашний В., студенти,
Очкасов В. І., викладач ПТ КІ Сум ДУ

З метою виявлення поінформованості жителів нашого міста про **Конотопську битву 1659 р.** було проведено анкетування серед 146 людей різного віку і роду діяльності. З них 9 (6% опитаних) ніколи не чули про цю битву. Чули, знають – 94% - 137 опитаних. Правдивість та якість знань про Конотопську битву дозволяють перевірити відповіді на наступні питання: «Коли вона була» - знають 1659 р. – 94 чол. – 68%; «Хто керував обороною Конотопа» (полковник Гуляницький) – знають 6 чол. (4%); «Хто тоді був гетьманом» (Виговський) – 28 чол. (20%).

«Хто переміг у битві» - 73 чол. (53%).

Аналіз цих даних свідчить про недостатню поінформованість респондентів. Серед опитаних нас особливо цікавили студенти нашого технікуму, що навчаються на I курсі, так як вони презентують різні навчальні заклади нашого міста, району та Сумської і Чернігівської областей. Опитано – 77 студентів. Чули, знають – 72 чол. (93%), точно вказали рік битви – 54 чол. (75%!?), хто керував обороною – 0 чол. Знають гетьмана Виговського – 9 чол. (12%), хто переміг – 42 чол. (58%). Статева належність опитаних першокурсників – Ж – 12

чол.(16%); Ч - 65 чол.(84%). 5 опитаних (6%) не хочуть знати більше про Конотопську битву, а 59 чол.(76%) хотіли б взяти участь в урочистостях у селі Шаповалівка з нагоди 350 річниці Конотопської битви.

Опитано – 27 студентів II курсу ПТКІСумДУ.

Відповіли, що знають про битву – 24 чол.(89%), з них знають про полковника Гуляницького – 2 чол.(8%), Виговського – 7 чол.(29%, а на I курсі-12%), рік битви – 16 чол.(67%).

У віковій категорії від 28 до 60 років знають: рік битви – 18 чол.-75%; полковника Гуляницького – 3 чол. – 13%, гетьмана Виговського – 14 чол. – 58%. Соціальний статус опитаних: непрацюючі – 3 чол.(13%), робітники – 16 чол.(67%); службовці – 5 чол.(20%).

Також опитано 6 осіб старше 60 років, з них точно вказали рік битви – 4 чол.(67%), ім'я гетьмана Виговського – 5 чол.(83%), але керівника оборони Конотопа не назвав жоден респондент.

Вікова структура опитаних

Старше 60 років – 6 чол., 28-60 років – 24 чол., 20-28 років – 2 чол., до 20 років – 114 чол.

Дуже багато матеріалу для роздумів та висновків дають відповіді на питання: «Хто з ким воював?» Отримані такі відповіді: козаки і росіяни; козаки з Москвою; Росія та Україна; Росія і українські козаки; з москвичами; Московія і гетьманська Україна; німці з ССР; козаки і Московщина; українці; Україна, татари і Польща проти Росії; Україна з турками; Москва з Київською Руссю.

Відповіді на питання: «Хто переміг?»: - козаки, наші, Україна, Гетьманщина, росіяни, Росія, українці, Конотоп, конотопські війська, Україна, Польща і татари, українська армія з татарами, Київська Русь.

Ми принципово не даємо оцінки відповідям, нехай це робить кожен особисто, але великий відсоток опитаних написали, що не знають.

Кілька узагальнюючих висновків. Невеликий процент респондентів дійсно володіють інформацією про цю битву. Більшість хоче більше знати про неї.

КОБЗАРСЬКЕ МИСТЕЦТВО СУМЩИНИ

Стрелець Т., студент, Чернушенко В.М., викладач ПТ КІСумДУ

Протягом століть кобзарство було найпоширенішим на Чернігівщині, Полтавщині й Харківщині. За радянського часу ці території не втратили першості у розвитку новітнього кобзарського